

Monumentnummer*: 524919

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82770/70

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Alkmaar		Alkmaar		Noord-Holland		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kanaalkade	16		1811 LP	Alkmaar		Centrum
Kanaalkade	16	A	1811 LP	Alkmaar		Centrum
Kanaalkade	16	B	1811 LP	Alkmaar		Centrum
Kanaalkade	16	C	1811 LP	Alkmaar		Centrum
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel	
Alkmaar		A			4660	

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

PAKHUIS/FABRIEKSPAND in sobere eclectische trant uit de tweede helft van de 19de eeuw en naastgelegen KOLENLOODS in Art Nouveautrant uit 1906, in 1939 samengevoegd tot één bedrijfspand. De kolenloods aan de Pieterstraat werd ontworpen door de Alkmaarse architect P.N. Leguit (Zaandam 1874 - Alkmaar 1941) in opdracht van het bedrijf van H.J. Vonk en Zoon.

Het pakhuis werd in 1917 en 1919 naar ontwerp van de architect E. Kalverboer en in opdracht van de firma P. Hekket & Co verbouwd tot papierwarenfabriek. Het bestaande gebouw werd met circa éénderde verlengd en de kap enkele decimeters verhoogd zodat de zolderruimte beter te benutten was. In 1919 werden onder meer enkele bestaande deuren en vensters vervangen door grote getoogde kruisvensters en de luiken van de rondboogvensters op de verdieping maakten plaats voor vierruits ramen. De panden zijn zeer beeldbepalend gesitueerd op de hoek van de Kanaalkade en de Pieterstraat.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het pakhuis heeft een nagenoeg rechthoekig grondplan en telt twee bouwlagen onder een zadeldak met de noklijn evenwijdig aan de Kanaalkade. Op het achterste (Z) dakschild liggen gesmoorde Hollandse pannen; het voorschild (N) is gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. De oorspronkelijke buitenmuren zijn opgetrokken in bruinrode handvormsteen waalformaat in kruisverband met snijvoeg. De latere uitbreiding is uitgevoerd in rode machinale baksteen waalformaat in kruisverband met snijvoeg. De zijgevels worden afgesloten door een houten bakgoot op gemetselde consoles. De voor- en achtergevel zijn uitgevoerd als tuitgevel en afgedekt met een rollaag. De tuitgevel voor is langs de randen afgezet met een platte muizentand. De vensters op de begane grond hebben betonnen lekdorpels; de lekdorpels van de verdiepingvensters zijn uitgevoerd als een gecementeerde rollaag. Alle ramen zijn voorzien van een kleine roedenverdeling. In de voorgevel (O) aan de Pieterstraat links een deur met zesruits raam en daarboven een half rond zesruits bovenlicht. In het midden bevindt zich zowel beneden als op de eerste verdieping een getoogd kruisvenster met twee vaste zesruits onderramen waarboven twee zesruits valramen. Rechts hiervan heeft de begane grond een rondboogvenster voorzien van een vast zesruits onderraam waarboven een zesruits valraam. Ter weerszijden van het kruisvenster op de eerste verdieping bevindt zich een kleiner rondboogvenster met vierruits onderraam en gietijzeren bovenlicht. Middenboven bevindt zich een getoogde dubbele pakhuisdeur van opgeklampte kraalschroten met in beide deurdhelften een vierruits raam. De segmentboog boven de deur is opgebouwd uit afwisselend gele en bruinrode baksteen. De voorgevel telt zeven muurankers: twee ter hoogte van beide verdiegingsvloeren, en drie langs de randen van de tuitgevel.

De langgerekte rechterzijgevel (N) aan de Kanaalkade wordt tot aan de latere verlenging door vier lisenen geleed in een zeer brede middentravee en twee smallere zijtraveeën. Ter weerszijden van de twee middenste lisenen bevindt zich op de begane grond een getoogd kruisvenster als in de voorgevel en hierboven op de verdieping een paar rondboogvensters vergelijkbaar met die op de eerste verdieping van de voorgevel maar enigszins groter. De begane grond is tussen de twee middenste kruisvensters voorzien van twee rondboogvensters als rechtsonder in de voorgevel. Ter hoogte van de verdiegingsbalklagen zijn muurankers aangebracht. Het naderhand aangebouwde rechter gedeelte, dat trapsgewijs het schuine beloop van de rooilijn volgt, heeft op de begane grond van links naar rechts een dubbele deur met getoogd bovenlicht, twee kleine vierruits vensters, een smal venster, en een paneeldeur met achtruits bovenlicht. De eerste verdieping is van links naar rechts voorzien van een getoogd venster waarin twee schuiframen met zesruits bovenlichten, een smal venster met vierruits bovenlicht en twee vensters met achtruits bovenlichten.

De door de kolenloods grotendeels aan het oog onttrokken linkerzijgevel (W) telt zowel op de begane grond als de eerste verdieping vier halfronde gietijzeren vensters. Beide panden staan met elkaar in verbinding door een paneeldeur rechts op de begane grond en een brede schuifdeur links.

Bovenin de achtergevel (N) bevindt zich een getoogd venster met zesruits bovenlicht. De uitkragende bovenrand van de gevel is voorzien van vijf muurankers. De op nagenoeg rechthoekig grondplan gebouwde kolenloods naast en evenwijdig aan het pakhuis telt één bouwlaag onder een zadeldak met een bitumineuze dekking en in beide dakschilden een lichtstraat voorzien van draadglas. De door vier lisenen in drie traveeën gelede voorgevel (O) heeft een plint en is opgetrokken in rode machinale baksteen waalformaat in kruisverband met snijvoeg. Het muurwerk wordt verlevendigd door banden van gele verblendsteen, onder meer ter hoogte van de onder- en bovenzijde van de vensters. De laatste hebben lekdorpels van schuingeplaatste dito baksteen. In de segmentbogen boven de vensters is eveneens gele verblendsteen toegepast (in het midden en bij de boogaanzetten). De twee zijtraveeën van de

symmetrische voorgevel zijn voorzien van een getoogd kruisvenster en worden afgesloten door een deklijst die de schuine lijn van het zadeldak volgt. In de door een rechte kroonlijst afgesloten hogere en bredere middentravee bevindt zich van onder naar boven een brede dubbele paneeldeur met een getoogd tweedelig bovenlicht, een fries (hierop stond vroeger "H.J. VONK EN ZOON" vermeld), een breed getoogd kruisvenster en bovenin een ijzeren vlaggenstokhouder uit de bouwtijd. De onderramen van de drie kruisvensters worden door één of twee staande roeden in tweeën (begane-grondvensters) of drieën (verdiepingsvenster) gedeeld. De bovenlichten, ook die boven de deur, zijn voorzien van een zesruits raam. De vier boven de gevel uitstekende lisenen worden bekroond door een geprofileerde deksteen. De twee middelste lisenen zijn ter hoogte van de kroonlijst van de middentravee voorzien van een art nouveau sieranker. De kroonlijst zelf is gedecoreerd met een rij verdiepte rondjes. De linkerzijgevel (Z) en achtergevel (W) van de kolenloods worden door omringende bebouwing aan het oog onttrokken (een rechterzijgevel ontbreekt omdat de linkerzijgevel van het pakhuis als zodanig dienst doet).

INTERIEUR. Inwendig verkeren beiden panden nog merendeels in de oorspronkelijke staat. Het pakhuis heeft onder meer verdiepingsbalklagen met brede vloerdelen en een met brede delen beschoten gordingenkap. De brede ruimte van de voormalige kolenloods wordt overkapt door een met smalle delen beschoten gordingenkap. Deze rust op acht houten vakwerkspanten die gedragen worden door wandstijlen in de vorm van ijzeren I-balken voorzien van een klein houten korbeel. Tussen de makelaars van de spanten bevinden zich kruisschoren.

Waardering

Het samengestelde bedrijfspand is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde als grotendeels gaaf bewaard en representatief voorbeeld van industrieel erfgoed uit de periode 1850-1940. Het gebouw heeft situationele waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan de Kanaalkade in een gedeelte van de binnenstad waar overwegend pakhuizen en fabriekspanden staan.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Opslag

Functie

Pakhuis

Kolenloods